

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини,
деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України,
національних меншин і міжнаціональних відносин

20 травня 2024 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, вітаю вас всіх, пана Мустафу також! Вісім людей у нас присутні на комітеті, Ахтем Зейтуллаєвич, дев'ять уже. Тому, шановні колеги, 9 з 11 членів комітету, у нас є кворум, засідання оголошую відкритим.

Сьогодні планується розглянути два законопроекти, з опрацювання яких комітет визначено головним, та один проект закону, який нам доручено опрацювати і подати висновки до головного комітету.

Порядок денний всім був надісланий. Якщо немає заперечень з цього приводу, переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Пане Мустафо.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за.

Тож рішення прийнято.

Переходимо до розгляду законопроектів, з опрацювання яких комітет визначено головним.

Питання перше. Проект Закону України про внесення змін до статті 11 Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" (реєстр. № 11093 від 19.03.2024), поданий Кабінетом Міністрів.

Шановні колеги, нагадую вам, що на засіданні комітету, проведеному 9 квітня 2024 року ми з вами вже розглядали цей законопроект та прийняли наступне рішення. Рекомендувати Верховній Раді України зазначений проект закону включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду у першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Тоді, як ви пам'ятаєте, присутні на засіданні доповідачі так і не змогли обґрунтовано пояснити необхідність цієї законодавчої ініціативи. Вже після засідання я мав кілька робочих зустрічей з представниками Міністерства оборони, Генерального штабу та з Уповноваженим з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, під час яких отримав достатньо обґрунтовані доводи щодо необхідності цієї законодавчої ініціативи.

До комітету надійшли листи від Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України з проханням ще раз розглянути цей законопроект і заслухати під час його розгляду керівництво зазначених міністерств та безпосередньо самого Уповноваженого (сподіваюся, він присутній) з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Відповідні листи вам всім були надіслані.

При цьому первинну редакцію законопроекту доопрацьовано з урахуванням всіх висловлених до нього зауважень, зокрема тих, які містяться у висновку ГНЕУ.

Звертаю увагу вашу, що в оновленій редакції законопроекту, яка вам також була надіслана, передбачено, що у період дії воєнного стану та

протягом одного року з дня його припинення або скасування, утворення пошукових груп, гуманітарних так званих місій, здійснюватиметься за погодженням з Уповноваженим з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, а не так, як пропонувалося в первинній редакції – взагалі виключити його з цього процесу.

У разі вашої підтримки оновлена редакція законопроекту буде додана до нашого висновку як пропозиція комітету і проект буде рекомендовано прийняти саме в редакції комітету. Але давайте перш за все не будемо поспішати і заслухаємо запрошених.

Спочатку я надам декілька хвилин для кожного запрошеного, а потім, якщо у вас, шановні колеги, залишаться якісь питання, всі ви їх зможете поставити до будь-якого з доповідачів.

Тож запрошую до слова заступницю міністра оборони України Калмикову Наталію Фернандівну.

Наталіє Фернандівно, прошу до слова.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Шановний пане голову, шановні народні депутати, в першу чергу дозвольте вибачитись з приводу того, що на минулому засіданні комітету я не мала змоги, через поважні причини, особисто бути присутньою, у мене в той час були також комітети інші. І, на жаль, мої колеги не змогли донести важливість цього законопроекту для роботи по випадках зниклих безвісти.

Відразу хочу зазначити, що від самого початку, коли цей законопроект розроблявся, всі його положення були узгоджені як з Міністерством внутрішніх справ, при якому нині і діє Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, так і безпосередньо самим Уповноваженим. Тобто тут питання не стоїть в тому, що хтось на себе перетягує якісь повноваження і обмежує повноваження особи, яка визначена законом як Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти.

Сьогодні склалася така ситуація, що пошукові групи мають, змушені діяти на територіях, де проходять бойові дії. І хочу нагадати, що Уповноважений, який діяв при Міністерстві внутрішніх справ, є цивільною особою. За таких обставин на період війни цілком логічним рішенням є передача відповідних повноважень, а саме здійснення пошукових заходів, підрозділам Збройних Сил України, які власне мають доступ і можуть реалізувати цю функцію на території, де ведуться бойові дії.

Хочу зауважити, що аналогічна ситуація в нас, наприклад, відбувається в частині, що стосується відбудови фортифікацій, де на території, де ведуться бойові дії, будівництво здійснюють Збройні Сили, а на інших вже віддалених територіях здійснюють цивільні організації.

Так як комітет спочатку не підтримав цей законопроект, через уже всім зрозумілі обставини, нами були проведені додаткові консультації з усіма зацікавленими суб'єктами. Також, як уже зазначив голова комітету пан Андрій, було проведено кілька робочих зустрічей, на яких були обговорені всі наявні до законопроекту зауваження, в тому числі ті, які були висловлені шановними народними депутатами в рамках цього комітету. Ми це врахували і надали до комітету оновлений текст, який є у вас, і надзвичайно прошу підтримати.

Уповноважений, ще раз наголошу і пан голова теж на цьому наголошував, не буде випадати з процесу. Він погоджуватиме їх утворення і володітиме всією необхідною інформацією з цього приводу і з приводу їх діяльності. Тож прошу вас переглянути рішення комітету та при прийнятті нового рішення по суті законопроекту врахувати пропозиції, які ми спільно з усіма зацікавленими сторонами напрацювали.

Дякую за увагу і дякую вам за те, що дозволили винести проект ще раз на розгляд комітету. І дуже сподіваюсь на вашу підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Фернандівно.

Запрошую до слова заступника міністра внутрішніх справ України Тимченка Леоніда Леонідовича. Будь ласка, до слова.

ТИМЧЕНКО Л.Л. Шановний пане голову, шановні присутні, з вашого дозволу, я хотів би передати слово Уповноваженому з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, для озвучення позицій Міністерства внутрішніх справ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Добросердов, прошу вас до слова.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Добрий день, шановний пане голову, члени комітету, інші присутні!

В дійсності на попередньому засіданні комітету ми не мали можливості донести всі плюси, які ми бачимо від прийняття цього законопроекту, і разом з тим цей законопроект, як ми вже зрозуміли після консультацій, дійсно потребував необхідних доопрацювань, які на сьогоднішній день успішно доопрацьовані.

Необхідно звернути увагу на деякі моменти, по-перше, дві функції, які будуть заборані у інституції Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти, вони забираються на період воєнного стану. Це раз.

Щодо функцій формування пошукових груп, Уповноважений залишається в цьому процесі як такий, який узгоджує формування цих пошукових груп. І наразі ці пошукові групи фактично працюють і функціонують при Збройних Силах України. Функціонують успішно, виконують свої безпосередньо обов'язки і дають результат такий, який ми бачимо: знайдені тіла, які доставляються до бюро судово-медичної експертизи і далі проводиться тривалий процес ідентифікації.

Один із аргументів, який озвучувався під час попереднього засідання комітету, це те, що мають функціонувати і цивільні пошукові групи. Але

необхідно відмітити два моменти. Перше, соціальні гарантії, соціальний захист і професіоналізм військових, які безпосередньо будуть виконувати пошукові групи. І друге, наявність передбачених відповідних спеціалізованих груп, які складаються в переважній більшості з цивільних осіб, які мають військовий досвід, але ці групи формуються і їх діяльність забезпечується військово-цивільними адміністраціями, і свою роботу вони так само проводять за погодженням з військовими, з поліцією на відповідних територіях. Тобто перехід тимчасовий цієї функції ні в якому разі негативно не вплине на роботу Уповноваженого, а більше сказати, навпаки, надасть відповідні гарантії і можливості. І ми бачимо, що це буде більш результативно, ніж відбувається наразі.

Друге питання, питання проведення переговорів з громадськими організаціями, гуманітарними місіями і особами, які впроваджують свою діяльність на окупованих територіях України. На сьогоднішній день із таких гуманітарних місій і організацій єдина організація, яка там здійснює діяльність, це Червоний Хрест. І ми офіційно від них затребували інформацію про те, чи пов'язана їх діяльність з можливістю підтвердження фактів знаходження і перебування там осіб, зниклих безвісти. І отримали відповідь, що ні. Їх місія на цих територіях тимчасово окупованих наразі обмежена, і вони не зможуть забезпечити нам надання цієї інформації.

Будь-які інші переговори відбуваються уповноваженими органами і ця діяльність безпосередньо пов'язана з розголошенням і з проведенням відповідних розвідувальних заходів, а тому саме займатись цими питаннями має, на нашу думку, відповідно Координаційний штаб, Служба безпеки і так далі, ті органи, які долучені безпосередньо до цієї діяльності і ефективно цю функцію наразі виконують.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Артуре.

Шановні колеги, чи є в когось запитання до доповідачів?

КАСАЙ К.І. Дозвольте, так, пане голово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, Костянтині Івановичу.

КАСАЙ К.І. Пане Артурі, хочу вам подякувати за те, що ви прийшли на наш комітет. І дійсно, ваша позиція, вона дуже важлива для нас, ну, і для мене, і для всіх колег. Так що я вважаю, що потрібно дійсно підтримати цей законопроект, тим більше, я так розумію, він доопрацьований, він нормальний і буде працювати.

Так що всім дякую, думаю, треба підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтині Івановичу.

Шановні колеги, вважаю, що якщо ми не хочемо під час війни заблокувати процес пошуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, то ми все ж таки маємо підтримати цю законодавчу ініціативу. Сьогодні скоординовані дії виконавчої та законодавчої гілок влади це в першу чергу ефективність у протистоянні ворогу, на мій погляд. Тому, шановні колеги, будемо рухатися по процедурі. Якщо ніхто не заперечує, керуючись положеннями частини п'ятої...

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Андрію Вікторовичу, можна я задам запитання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Валерійовичу, з усією повагою, я хотів би це питання все ж таки довести до...

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Андрію Вікторовичу, я розумію, що народні депутати можуть обмежити право Уповноваженого Верховної Ради України з прав

людини, але моє право на виступ на засіданні профільного комітету, мені здається, є абсолютно логічним і нормальним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Валерійовичу, з усією повагою, прошу вас до слова.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

Дивіться, по-перше, я дякую за те, що, Андрію Вікторовичу, ви на сьогоднішнє засідання запросили Уповноваженого з розшуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставинам, бо попереднього разу розглядати зміни до законодавства без представництва органу, у якого забираються повноваження, на мій погляд, абсолютно нелогічно. Тому сьогодні він є присутній, наскільки я зараз почув від пана Артура, то він не заперечує щодо змін.

А от тепер щодо змін. Якщо чесно, я не зовсім зрозумів – був розгляд комітету, який був поданий від 19.03, який комітет розглянув 9 квітня. Було прийнято рішення. Сьогодні ми почули про те, що надійшли нові пропозиції. Яким чином ви будете їх втілювати у життя? Це два різних законопроекти? Або ви сьогодні розглядаєте нові положення поданого раніше законопроекту, бо, якщо чесно, згідно процедури як мінімум тоді вам треба голосувати за створення робочої групи, робити законопроект доопрацьований комітетом, вносити нові зміни, за це проголосувати і виносити це в зал.

Бо зараз це виглядає таким чином: перший законопроект, який поданий Кабінетом Міністрів, його шановні народні депутати абсолютно логічно, на мій погляд, розкритикували і проголосували за відправку на доопрацювання. Від Кабінету Міністрів щось надійшло нове, яке не врегульоване, і за це треба тепер голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Валерійовичу, вибачте, будь ласка...

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. І у мене питання, Андрію Вікторовичу. Якщо хоче Міністерство оборони взяти на себе повноваження щодо пошукових груп, які працюють безпосередньо там на лінії зіткнення. То яким чином це суперечить діючій нормі Закону України про Уповноваженого, а саме стаття 11, частина восьма, в якій прямо написано: "Утворення за погодженням з Національною поліцією України, Службою безпеки України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Об'єднаним оперативним штабом Збройних Сил України та координація роботи пошукових груп, гуманітарних місій, діяльність яких спрямована на пошук осіб, зниклих безвісти за особливих обставин". Це ж вже є в законі.

Якщо Міністерству оборони потрібна якась окрема робоча пошукова група, то це робиться абсолютно логічно і просто на підставі діючого закону. Коли Добросердов пише лист на Міністерство оборони створити пошукову групу, погоджено, і все. Це вже є в законі. Навіщо зараз треба по цьому ж факту вносити якісь законодавчі зміни, якщо це в законі вже виписано? Я тоді піднімав це питання, пані Наталіє, вашим підлеглим, які були присутні, два представника Міноборони. Я їм напряду сказав: "Так це ж урегульовано. Що ви хочете ще додатково побачити від Уповноваженого в структурі МВС?"

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталіє Фернандівно, будь ласка, вам слово.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Я готова прокоментувати. На жаль, норма, яка є в чинному законодавстві, не дасть можливості здійснювати оперативний розшук, тому що вона передбачає, що Уповноважений утворює ці пошукові групи. А натомість в проекті ми переносимо, коли Уповноважений погоджується. Зовсім різні моделі.

Крім цього, в чинній нормі передбачено в тому числі Об'єднаний оперативний штаб, ви зачитували, пане Дмитре. Такої структури взагалі наразі не існує як сутності.

Тому ми просимо все-таки народних депутатів підтримати проект в тій редакції, яка вам була надіслана на підготовці до цього комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Артуре, будь ласка.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Прокоментую. Дійсно, різні функції, які пропонуються, погоджувати утворення цих пошукових груп, і друга функція – їх безпосередньо утворювати і координувати. Координувати діяльність можливо тільки володіючи повністю всім обсягом інформації, яка необхідна для діяльності цих пошукових груп. Наразі найефективніше в умовах війни це зможуть зробити виключно Збройні Сили України. Ця функція передається тимчасово, і ми від неї, скажемо так, повністю не уходимо, ми лишаємось погоджувачами цих пошукових груп. І як і раніше, так і в майбутньому ми отримуємо всю необхідну інформацію по результатах діяльності цих груп.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, рухаємося далі згідно процедури. Якщо ніхто, я так бачу, не заперечує, керуючись положеннями частини п'ятої статті 44 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" спочатку ставлю на голосування наступне питання: скасувати рішення комітету від 9 квітня 2024 року щодо проекту Закону України про внесення змін до статті 11 Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" (реєстр. № 11093 від 19 березня 2024), поданий Кабінетом Міністрів України, протокол № 103.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемілев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Серій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнецов.

КУЗНЕЦОВ О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Я – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосує – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Тож 8 осіб – за. 2 – утримались.

Рішення прийнято.

Тепер, власне, як ми скасували наше попереднє рішення щодо законопроекту, формально ми маємо перейти до його розгляду.

Як я вже зазначив, з урахуванням зауважень, висловлених шановними народними депутатами під час розгляду цього законопроекту на попередньому засіданні, а також з урахуванням зауважень ГНЕУ та нашого секретаріату, Міністерством оборони України за погодженням з Міністерством внутрішніх справ України та Уповноваженим була розроблена, доопрацьована редакція законопроекту, яка була всім надіслана. І за якою зокрема Уповноваженому надаються додаткові повноваження стосовно можливості здійснення ним комунікації з особами, які можуть

володіти інформацією, що може сприяти розшуку особи, зниклої безвісти за особливих обставин.

Я ще раз хотів би звернутися до Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, Артура Ринатовича Добросердова, чи дійсно вас влаштовує саме така редакція, яка наразі запропонована на розгляд шановним народним депутатам.

Будь ласка.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Дякую за надане слово.

Дійсно, нас повністю влаштовує така редакція законопроекту, ми бачимо від цього тільки можливі позитивні зміни. І функція, яка наділила правом здійснювати комунікацію з особами, які можуть володіти інформацією, що сприятиме розшуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, ця функція підвищить якість нашої роботи, якість збору інформації. І з урахуванням можливостей нашої інституції передача цієї інформації і обмін цією інформацією буде дуже сприяти розшуку таких осіб, зниклих безвісти.

Ми розуміємо, що на сьогоднішній день понад 3 тисячі 580 осіб повернулись з полону в рамках здійснення відповідних операцій і в рамках обміну і поза обміном, і всі ці особи є джерелами інформації щодо долі інших зниклих безвісти. І така функція дасть можливість нам зібрати цю інформацію і надалі надати цю інформацію всім іншим органам, які займаються розшуком або обміном наших полонених та заручників.

Просимо підтримати в такій редакції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є запитання до пана Артура?

КАСАЙ К.І. Дозвольте, Андрію Вікторовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КАСАЙ К.І. Таке питання. Пане Артуре, скажіть, будь ласка, я зрозумів, ви готові обмежити свої повноваження, інституції, але які плюси ви бачите в тому, що ви обмежуєте ці повноваження?

І до Збройних Сил України чи хто у нас, представник Міноборони? Це буде у вас створений окремий рід військ з розшуку чи окремі підрозділи? Де вони будуть у вас працювати? Функціональність їх можете теж окреслити, будь ласка?

Дякую.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Дозвольте прокоментувати. Дивіться, пошуковими заходами займається Центральне управління цивільно-військового співробітництва. У них сформовані відповідні підрозділи. Ці підрозділи цю функцію виконували весь час, весь період активних бойових дій і так далі. Це військові, вони професійні, вони володіють інформацією, де можна ці пошукові заходи проводити, вони можуть провести відповідні заходи щодо розмінування територій і вони мають відповідні соціальні і пенсійні гарантії у випадку, якщо, не дай бог, з ними щось станеться.

Досвід нам засвічує, що мали місце роботи спеціалізованих груп, навіть мого попередника пошукова група потрапляла в такі ситуації, коли відбувалась детонація і загинули члени пошукових груп. Військові це можуть робити професійно. Після закінчення війни ця функція повертається до нас, і ми зможемо сформувати відповідні групи як з числа військових, колишніх військових, спеціалістів різних інституцій: ДСНС, поліції і так далі і проводити ці пошукові групи. Ми бачимо, що ефективність буде саме зараз максимальна. Щодо пошукових груп.

КАСАЙ К.І. У мене питання. За 820 днів яка ефективність була у вас з пошуку безвісти зниклих? Яка кількість була знайдена людей?

Дякую.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Якщо говоримо саме про діяльність пошукових груп, весь цей час виконувалася Постанова Кабінету Міністрів 975-а. І ця 975 Постанова діє авжеж в розріз з діючою нормою закону, і ці пошукові заходи проводилися Збройними Силами України. Але які на сьогоднішній день ми маємо результати всіх пошукових заходів, відповідно до інформації з нашого реєстру, у нас призупинено розшук у зв'язку з виявленням тіл, це 3 тисячі 189 осіб. Але це тіла привезені з передової, це тіла з репатріації і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталіє Фернандівно, у вас було зауваження чи доповнення.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Так. Я хотіла прокоментувати, що це не створення нових підрозділів, нове командування, тобто в структурі Збройних Сил України є цивільне військове співробітництво, яке власне і взаємодіє з Офісом Уповноваженого у справах зниклих безвісти, яке проводить пошукові дії, і зараз якраз ми уточнюємо актуальні, найновіші дані щодо кількості осіб, які були знайдені, і кількості локацій, які були відпрацьовані. 700 локацій було відпрацьовано з початку повномасштабного вторгнення по всій лінії ведення бойових дій. І кількість осіб зараз ми уточнимо. Я думаю, що наші цифри будуть співпадати з цифрами пана Артура.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію Козир, будь ласка.

КОЗИР С.В. Дякую, Андрію Вікторовичу.

У мене питання. Дивлюся таблицю до цього законопроекту. Тут доповнюється підпункт восьмий таким текстом: "на період військового стану та протягом одного року з дня його припинення або скасування повноважень Уповноваженого визначаються підпунктами 8 і 9 частини першої цієї статті і здійснюються органами, визначеними Кабінетом Міністрів". Тобто ці органи ще не визначені? Чому ми одразу в законі не можемо це прописати, якщо ми розуміємо, що цим будуть займатися Збройні Сили України? Тобто які органи можуть цим займатися, якщо ми постійно кажемо про Збройні Сили України?

КАЛМИКОВА Н.Ф. Постанова 975, яка вже чинна, вона визначає, що це Збройні Сили України. Тобто ми просто повертаємо те, що вже працює і вводимо його нормально в нормативне русло.

Дякую.

КОЗИР С.В. Так якщо це в постанові прописано, чому ми одразу не пишемо це в законі, чому ми даємо право? Закон же вищу силу має, ніж постанова. Тобто в подальшому це можна буде змінити? Просто я не розумію, якщо це можна було зробити постановою, навіщо ми це робимо в законі? Тобто подвійні якісь стандарти. Не розумію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За нормами, Сергію В'ячеславовичу, законодавчої техніки.

КОЗИР С.В. Так давайте пропишемо тут Збройні Сили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Ринатовичу, будь ласка.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Тут питання викликано у зв'язку з чим? Координаційний штаб поводження з військовополоненими, який на сьогоднішній день виконує функцію щодо ведення переговорів, це тимчасовий орган, а законом визначити функцію за тимчасовим органом, наскільки я розумію, по законодавчій техніці неможливо. Тому було прийнято рішення прописати саме так – орган, який визначений Кабінетом Міністрів.

КАСАЙ К.І. Так це дає можливість створювати нові органи, тобто нові підрозділи? Чи як?

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Координаційний штаб вже створений відповідною постановою Кабінету Міністрів. Є положення про його діяльність, визначені всі його основні функції. Єдине, що не можна законом за тимчасовим органом визначати функції. Тобто постановою Кабінету Міністрів визначена ця функція за Координаційним штабом. Новий орган не створюється, але йому додається зараз функція ця, буде передана постановою Кабінету Міністрів, яка по факту вже існує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Валерійовичу, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

У мене одна ремарка, з нею розпочну. Потім у мене буде зауваження.

З приводу ремарки. Чому я звертав увагу шановних народних депутатів і шановних присутніх на функції, які прописані в законі? Основна функція Закону про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, це те, що Уповноважений повинен забезпечити право близьких родичів та членів сім'ї осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, на отримання від Уповноваженого достовірних відомостей про місце перебування особи,

зниклої безвісти за особливих обставин, обставини її загибелі (смерті), місце поховання, якщо воно відомо, що передбачено статтею 6 закону. А також забезпечити надання близьким родичам та/або членам сім'ї осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, необхідну інформацію про стан пошуку їх рідних – пункт 12 статті 11 закону.

Чому я на цьому зупиняюся? Тому що я хочу, щоб зараз почули мене як представники МВС, так і представники Міністерства оборони. Ви закон не міняєте в плані того, що Уповноважений (на даний момент це пан Артур) згідно цього закону зобов'язаний володіти всією інформацією і надавати цю інформацію рідним і близьким. Саме тому логіка і була народних депутатів, які голосували за цей закон ще у попередньому скликанні українського парламенту, що всі інші органи можуть робити будь-що: створювати пошукові групи – окремо, не окремо, але за всю інформацію отриману несе відповідальність цей Уповноважений.

Взагалі коли цей законопроект, я розумію, що зараз небагато людей присутні, які були на початку розроблення цього закону, це 2017 рік, коли тоді купа міжнародних організацій взагалі казали, в тому числі міжнародних партнерів, що ця структура повинна бути виключно цивільна, що там взагалі не повинні бути ні представники правоохоронних органів, ні представники Збройних Сил України. Це була філософія цього закону. З урахуванням, що у нас, і ви всі знаєте, що спочатку Уповноважений був у структурі Міністерства реінтеграції. З урахуванням, що у нас відбулося, змінили положення, надали можливість працювати цьому Уповноваженому в структурі МВС, і тоді з цим навіть погодилися міжнародні партнери, бо якраз МВС займається пошуком осіб, зниклих за особливих обставин чи просто зниклих.

Але зараз ви, знову ж таки на мій погляд, хочете віддати якусь маленьку частину Міністерству оборони, там Збройним Силам України, забуваючи, що вся основна функція – це відповідальність перед родичами,

так і залишається на Уповноваженому. Саме тому я і звертав увагу, що створює він за собою, не створює, не зовсім я зрозумів у цій концепції ремарку пана Артура про те, що я ж не можу тоді гарантувати, бо це на лінії фронту. Та зрозуміло, що ви особисто туди не можете поїхати, там повинні працювати виключно представники Збройних Сил України, ніхто проти цього ніколи не виступить, бо розуміють, що там відбувається. Але вони повинні бути зобов'язані вам звітувати, надавати всі відомості, бо потім ці відомості ви повинні передавати родичам, і ніхто інший. Родичі не будуть ходити до Міністерства оборони, до Збройних Сил України, а будуть ходити до вас, а в разі того, що ви не будете надавати їм відомості, будуть приходити до мене, а я буду вимагати від вас виконання дій цього закону.

Тому логіка дуже проста була, що залишається за вами вся координація, не фактична робота, а координація. І коли я зачитав вам частину восьму статі 11, де прямо "за погодженням"...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Валерійовичу, повноваження Уповноваженого залишаються.

Пані Наталю, будь ласка, ваша репліка.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дякую.

Я хочу прокоментувати.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. При всій повазі, Андрію Віталійовичу, я ж не закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Валерійовичу, давайте дамо слово пані Наталії.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Тобто ви не даєте мені можливості закінчити речення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Просто дуже певний такий...

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Андрію Вікторовичу, я дуже не хочу, щоб народні депутати зараз виглядали, м'яко кажучи, непрофесійно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони не будуть виглядати непрофесійно.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Ви проголосували за одну редакцію закону, ви побачили, представники Кабінету Міністрів, що є абсолютно правильне зауваження з боку народних депутатів, і замість того, щоб зробити за процедурою: відкликали законопроект, внести новий законопроект, і тоді це була б абсолютно правильна законна процедура. Вам просто надіслали якісь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ми ж практично те ж саме і робимо, Дмитре Валерійовичу. Ми з пропозиціями комітету все це робимо згідно Регламенту.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Так. І у мене запитання з приводу...

Знову ж таки, ніколи не думав, Андрію Вікторовичу, що у нас з вами можуть бути суперечки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А їх і немає, Дмитре Валерійовичу.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. ... чи мені виступати 3 хвилини чи 3 з половиною.

При всій повазі до шановних народних депутатів, знову ж таки, є окремі мої функції, я можу їх використовувати в тому числі на засіданні комітету, хоча ви можете особисто проголосувати, щоб не запрошувати мене на засідання комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніколи ми цього не зробимо, Дмитре Валерійовичу. Ми ж маємо повагу до вас, ми вас любимо.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас конфліктів по великому рахунку немає, тому що ми робимо те саме, що потрібно для нашої держави, для того щоб позитивний результат отримати.

Вибачте, будь ласка, я на конфлікт з вами ніколи не йшов і не піду, бо я вас поважаю, і ви знаєте моє ставлення до вас.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому я би вас просив мене підтримати також у цьому напрямку.

Я б хотів, щоб пані Наталя свою думку висловила. Будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Я єдине, що хотів закінчити, Андрію Вікторовичу, про те, що коли я виступаю, це в першу чергу щоб громадяни України розуміли, що їхні права повністю забезпечені. І зараз як ніхто інший, при всій повазі до всіх присутніх, я думаю, що тут всі погодяться, що найбільше з родичами осіб, що зникли за особливих обставин, зустрічаюся я, причому роблю це практично кожного тижня особисто.

І пан Артур Добросердов (дякую і панові Леоніду, заступник, МВС) приходять до нас на ці зустрічі, і знають, які вони у нас виходять емоційні. І там, я вам скажу, ніхто не запитує у нас, чи ми добре виконуємо свою роботу чи погано. Там всі сприймають, що ми неефективно виконуємо роботу. Тому я і хочу донести, що якщо є якісь зміни, то вони повинні бути покликані

виключно на захист, додатковий захист прав родичів і додатковий ефективний пошук осіб, які зникли безвісти.

А питання у мене було до Артура Ринатовича. Він сказав, що запропоновані зміни дозволять йому краще проводити співбесіди чи зустрічі і збирати інформацію від людей, яких ми повертаємо через процедуру обміну. То у мене запитання: ви ж зараз входите офіційно в Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими і вже зараз особами, цивільними особами, позбавленими свободи внаслідок збройної агресії. У вас зараз немає можливості зустрічатися і проводити свою роботу? Чому вам ще додатково треба якісь зміни в законодавстві?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Ринатовичу, будь ласка.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. З приводу перших доводів, які озвучив Дмитро Валерійович. Дійсно, аргументовано, вірно, правильно і у нас функція координації, не зважаючи на те, що дві функції тимчасово зараз запропоновано передати, ці функції від нас не уходять, ми здійснюємо координацію, у нас дійсно залишаються функції щодо збору, обміну інформацією, ведення реєстру і здійснення комунікації з родинами. І виключно ми маємо надавати родинам вичерпну інформацію, яка у нас наявна, щодо долі того зниклого безвісти. І на сьогоднішній день наша робота в тому числі із Центральним управлінням цивільно-військового співробітництва, з Координаційним штабом налагоджена таким чином, що ми забезпечуємо швидкий і ефективний обмін всією інформацією.

І зміна до закону щодо пошукових груп, вона викликана виключно безпековим фактором і тим, що ЗСУ зможе ефективно і зараз робити цю роботу. Ми це чудово розуміємо і тому ідемо на такий крок. Ми йдемо не

вимушено, а виключно з міркувань, що це принесе скоріший і якісніший результат.

Дійсно, ми входимо до складу Координаційного штабу, але для нас важливе питання при спілкуванні, яке так само у нас дуже часто відбувається з родичами зниклих безвісти, це спілкуюся і я, і мої працівники, і під час зустрічей, які проводяться в офісі омбудсмана, дуже часто виникає питання щодо наявності інформації від осіб, які повернулися з полону і які можуть щось підтвердити. Однак громадяни не можуть цю інформацію перевірити.

Кожна державна інституція, яка працює з повернутими з полону військовослужбовцями або зі звільненими цивільними заручниками, працює в межах свого закону. Це може бути Кримінальний процесуальний кодекс, коли допитає цю особу слідчий, це можуть бути контррозвідувальні засоби, коли з ним працює Служба безпеки України і так далі, але ми хочемо виконувати ефективно свою функцію. І якщо законом буде передбачена можливість за згодою цих осіб надати пояснення з урахуванням всієї бази, яка у нас існує, і тих можливостей взаємодії, які ми зараз реалізуємо, після такого спілкування, отримання інформації, ми зможемо її ефективно відпрацювати і надати цій особі, яка володіє інформацією, можливість потім впізнати по інших даних цих зниклих безвісти і в подальшому цим результатом обмінятися з усіма. І ми вважаємо, це принесе гарний результат для з'ясування обставин долі зниклих безвісти, подальшого їхнього розшуку, обміну і звільнення заручників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, пані Наталю.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дякую.

Пане Дмитре, я повернуся до того, що ви говорили. Я хочу зауважити, що коли закон приймався у 2017 році, обставини були зовсім іншими.

Жодна країна не має досвіду розшуку зниклих безвісти під час здійснення бойових дій в такій кількості, який зараз здійснює Україна – під таким контролем, під таким зовнішнім наглядом і під такою пильною увагою противника, тому що характер бойових дій, які зараз відбуваються саме з використанням безпілотної авіації тощо, він зараз ускладнює все.

Тому, починаючи з цього, переходжу до пункту другого. Що стосується інформації, однозначно в проекті передбачено, що Уповноважений володітиме всією необхідною інформацією з приводу зниклих безвісти, але під час розшуку, під час війни на території ведення бойових дій є ще дуже багато іншої інформації, яка не має бути розповсюджена і не має бути доступна нікому, крім тих людей, які служать у ЗСУ, мають певні доступи тощо.

Тому тут питання власне проведення розшуку тими групами, які формують Збройні Сили України з підрозділів цивільно-військового співробітництва, є найбільш оптимально, якщо нашою задачею є дійсно знайти якнайшвидше людей, яких ми втратили і не знаємо, де вони.

І друга важлива задача в рамках цього треку, це не зробити ще більше жертв.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталю.

Шановні народні депутати, з урахуванням того, що у зазначеній редакції враховані практично всі зауваження, які були надані до первинної редакції законопроекту, а також зважаючи на необхідність термінового вирішення питання, ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 11 Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" (реєстр. № 11093 від 19.03.2024), поданий Кабінетом Міністрів України, включити до порядку денного

одинадцятій сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу та в цілому з пропозицією викласти його текст у редакції, запропонованій комітетом.

Доручити Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин при підготовці відповідного тексту на підпис Голові Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Друге. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України, голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.Р. Пане голово, якщо Уповноважений хоче обмежити свої повноваження, я не бачу там точно якихось протиріч, щоб його не підтримати. Але, відверто кажучи, я б ще поставив би на розгляд комітету щодо звіту Уповноваженого і взагалі ефективність його роботи.

Тому я голосую – за, але пропоную заслухати його звіт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.
І також чекаю на звіт Уповноваженого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, за – 10 народних депутатів.

Рішення прийнято.

Дякую всім представникам виконавчої влади за участь у засіданні комітету. Гарного вам всім дня!

Переходимо до розгляду наступного законопроекту. Питання друге. Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо встановлення пільгових умов орендної плати для окремих категорій (реєстр. № 11070 від 11.03.2024), поданий народним депутатом України Янченко та іншими народними депутатами.

Для представлення цього законопроекту ми запрошували на наше засідання народного депутата України Янченко Галину Ігорівну. Якщо вона присутня, то запросив би, а її немає.

Тож, колеги, цим законопроектом пропонується внести зміни до статі 20 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", відповідно до яких під час дії воєнного стану і протягом 36 місяців після його припинення чи скасування Кабінет Міністрів України встановлює пільгові умови розрахунку орендної плати за державне майно для орендарів, якими є органи місцевого самоврядування, комунальні підприємства, установи та організації, які

повністю або частково фінансуються за рахунок місцевого бюджету, сфера дій яких розповсюджена на тимчасово окуповану країною-агресором територію або на територію, яка перебуває в оточенні, блокуванні або в районі проведення воєнних, бойових дій, та які орендують державне майно під певні потреби.

Думаю, що всі ви ознайомилися із законопроектом під час підготовки до сьогоднішнього засідання. Тож повідомлю вам, що станом на сьогодні маємо наступні висновки щодо цієї законодавчої ініціативи.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення законопроекту такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що законопроект не буде мати прямого впливу на показники бюджету.

ГНЕУ висловлює до законопроекту зауваження. Зокрема вказує, що проектом запропоновано врегулювати відносини, що стосуються оренди державного та комунального майна. У зв'язку із зазначеним управління звертає увагу, що ці відносини регулюються базовим Законом України "Про оренду державного та комунального майна", у прикінцевих та перехідних положеннях якого передбачені випадки, за яких під час дії воєнного стану Кабінетом Міністрів України можуть бути встановлені інші правила передачі в оренду державного та комунального майна ніж ті, що передбачені цим законом.

ГНЕУ визначає, що положення законопроекту доцільніше включити до переліку повноважень Кабінету Міністрів України, передбаченого прикінцевими та перехідними положеннями саме Закону України "Про оренду державного та комунального майна", а не Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", як це запропоновано авторами. Або, враховуючи, що цей перелік не є виключним,

вирішити питання без внесення запропонованих змін до закону у межах повноважень Кабінету Міністрів відповідно до вказаної норми закону.

Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація акту не потребуватиме фінансування з державного чи місцевих бюджетів. Водночас зазначає, що правові економічні та організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна, що перебуває в державній та комунальній власності, регулюється саме Законом України "Про оренду державного та комунального майна". На виконання пункту 6-1 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" ... *(нерозбірливо)* прийнято Постанову Кабінету Міністрів України від 27.05.2022 № 634 "Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану", згідно з якою встановлено, що на період воєнного стану протягом трьох місяців після його припинення орендарям надаються пільги і сплати орендної плати. Отже, вирішення зазначеного питання має здійснюватися відповідно до вимог чинного законодавства.

Міністерство соціальної політики України надає до законопроекту зауваження та пропозиції.

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції не підтримує законопроект, зазначає, що законопроектом пропонується встановити норму права, яка не узгоджується із статтею 17 Закону України "Про оренду державного та комунального майна", що в подальшому може привести до колізії в законодавстві.

Також міністерство вказує, що законопроект не тільки втручається в інші сфери суспільних відносин, але і встановлює виключення щодо правил, встановлених спеціальним законом – Законом України, мається на увазі, "Про оренду державного та комунального майна".

Фонд державного майна України не підтримує проект закону та зазначає, що Фондом розроблено Постанову Кабінету Міністрів України про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2022

року № 634, якою зокрема вирішено всі питання, котрі передбачає цей законопроект.

Для обґрунтування своєї позиції ми запрошували на наше засідання представника Фонду державного майна. Тож якщо Шугалій Денис Анатолійович присутній, то просив би його до слова, перший заступник Голови Фонду державного майна.

Будь ласка.

ШУГАЛІЙ Д.А. Вітаю, колеги. Чекайте, у нас, я так розумію, зараз обговорюється законопроект по пільговій оренді для ВПО, правильно? Не чую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так-так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не в курсі, куди вас запросили?

ШУГАЛІЙ Д.А. Ні-ні, я в курсі, куди запросили, просто в мене паралельно ще одна нарада ішла.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, будь ласка. Давайте.

ШУГАЛІЙ Д.А. Так, по пільговій оренді. Якраз нещодавно з ТСК Верховної Ради обговорювали ці питання. В опрацюванні цього законопроекту фонд брав участь. Фонд підтримує законопроект. За нашою ініціативою було прийнято дві постанови щодо оренди на військовий стан для ВПО, розміщення ВПО тощо. Але є нюанси. Тобто, перше, постанови, вони діють саме під час дії військового стану. А ми розуміємо, що розміщення ВПО потрібно буде продовжити і після дії військового стану на

певний час, і там додатково ще зміни по освітньому майну і так далі, тобто те, що не врегульовано постановами.

І також аудит, в принципі, аудит державної та комунальної власності, проведення і створення бази даних щодо наявних взагалі в державі і в комунальній власності об'єктів, які придатні для розміщення ВПО. Тому що зараз воно проходить в такому напівручному режимі разом з Мінреінтеграції, і з ОВА, і аудит проходить тільки державних, тобто не всіх гуртожитків.

Тобто всі там наші побажання були враховані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи бажає хтось висловитися з цього питання? Дякую.

Колеги, як вже було зазначено, 7 травня 2024 року Кабінет Міністрів України прийняв Постанову про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2022 року № 634, відповідно до якої уряд врегулював фактично всю порушену в проекті Закону проблематику.

Крім того, як вже зазначалося, відносини в сфері оренди державного комунального майна регулюється спеціальним законом, а саме законом України "Про оренду державного та комунального майна".

Хотів би підкреслити, що ми розглядаємо цей законопроект як головний комітет, тому ми маємо врахувати всі наявні до проекту Закону зауваження, у тому числі щодо дотримання законодавчої техніки. У зв'язку з цим маємо констатувати, що запропонована ініціатива мала би бути внесена саме до Закону України "Про оренду державного та комунального майна", а не до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", як це запропоновано автором.

Варто також зацентувати увагу на тому, що для реалізації запропонованих норм взагалі можна не вносити нікуди зміни, оскільки, як зазначено у висновку ГНЕУ, випадки, за яких під час дії воєнного стану Кабінет Міністрів України може встановити інші правила передачі в оренду

державного та комунального майна ніж ті, що передбачені Законом України "Про оренду державного та комунального майна", не є виключеннями.

Враховуючи зазначене, а також беручи до уваги той факт, що положення законопроекту фактично втратили свою актуальність у зв'язку з прийняттям 7 травня 2024 року постанови Кабінету Міністрів України, ставлю на голосування наступне рішення комітету:

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо встановлення пільгових умов орендної плати для окремих категорій (реєстр. № 11070 від 11.03.2024), поданий народним депутатом України Янченко та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Друге. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за. Касай – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тож, шановні колеги, 8 осіб – за. 1 – утримався.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду наступного законопроекту.

Питання третє. Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" щодо забезпечення рівних прав жінки та чоловіка на звільнення з військової служби під час дії воєнного стану, якщо обоє з подружжя проходять військову службу і мають дитину (дітей) віком до 18 років (реєстр. № 11226 від 30.04.2024), поданий народним депутатом України Фріз та іншими народними депутатами України.

Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Ми запрошували на наше засідання основного ініціатора цієї законодавчої ініціативи – народного депутата України Фріз Ірину Василівну. Не присутня.

Колеги, цим законопроектом пропонується внести зміни до статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу". Мова йде про вже оновлену редакцію цього закону з урахуванням змін до законодавства, що набрала чинності 18 травня 2024 року.

Проектом пропонується передбачити, що під час дії воєнного стану один із подружжя, обоє з яких проходять військову службу і мають дитину або дітей віком до 18 років, матиме право звільнитися з військової служби

через сімейні обставини. Чинна редакція закону таке право надає лише дружині.

Колеги, законопроект підтримується Міністерством соціальної політики. Інші висновки до цього проекту закону поки відсутні. Але я нагадаю, що ми розглядаємо його виключно в межах предметів відання нашого комітету. Тобто у даному контексті для нас важливим є захист прав людини і додержання базовий принцип у сфері рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Шановні колеги, чи є когось бажання висловитись по цьому законопроекту?

Неллі Іллівно, будь ласка.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Добрий день! Дякую, Андрію Вікторовичу, за надане слово.

Суть мого виступ полягатиме в тому, що насправді питання звільнення з військової служби буде досить контраверсійно розглядатися у сесійній залі, бо ми розуміємо, що цей список підстав може бути розширений. Власне, що тут змінюється у порівнянні з діючою редакцією? Що тут в діючій редакції ми говоримо про дружину, а заміна – це один із подружжя. Я думаю, що ми маємо виявити свою людяність і для сімей, де двоє військовослужбовців є, хай вони самі визначаються, хто з них дійсно повернеться до цивільного життя і буде більшу частину часу займатися доглядом дітей.

Тому я пропоную, щоб ми не просто рекомендували профільному комітету розглянути у першому читанні, а власне щоб профільний комітет одразу ж рекомендував за основу і в цілому, щоб не було маніпуляцій щодо інших підстав звільнення з військової служби. Ця конструкція є юридично вивіреною і там, власне, правки немає до чого вносити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівно.

Колеги, хочу зазначити, що Конституція України та закони України закріплюють принцип рівності жінок і чоловіків у трудових, шлюбних та сімейних відносинах. Так, відповідно до статті 24 Конституції України громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може і не має бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання тощо, за мовними або іншими ознаками.

Згідно статті 17 Закону України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" жінкам і чоловікам забезпечуються рівні права та можливості у працевлаштуванні, просуванні по роботі, підвищенні кваліфікації та перепідготовці. Роботодавець зобов'язаний створювати умови праці, які б дозволяли жінкам і чоловікам здійснювати трудову діяльність на рівній основі, а також забезпечити жінкам і чоловікам можливість суміщати трудову діяльність із сімейними обов'язками.

Крім того, відповідно до статей 7 та 141 Сімейного кодексу України мати та батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Жінка та чоловік мають рівні права і обов'язки у сімейних відносинах, в шлюбі та сім'ї.

Враховуючи вищевикладене, з метою досягнення пріоритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства та впровадження європейських стандартів рівності, а також необхідності приведення норм закону у відповідність до діючого законодавства, вбачається доцільним внесення запропонованих авторами законопроекту змін до частини 12 статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

Тож ставлю на голосування наступне рішення комітету: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та

розвідки з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про військовий обов'язок та військову службу" щодо забезпечення рівних прав жінки та чоловіка на звільнення з військової служби під час дії воєнного стану, якщо обоє з подружжя проходять військову службу і мають дитину (дітей) віком до 18 років (реєстр. № 11226 від 30 квітня 2024 року), поданий народним депутатом України Фріз та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу та в цілому.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Пан Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яковлева Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 10 осіб – за.

Рішення прийнято.

Переходимо до розділу "Різне".

Хотів би звернути увагу, шановні колеги, що на минулому пленарному засіданні Верховної Ради України виносився на голосування законопроект,

який був підписаний всіма народними депутатами членами комітету, і за підтримку якого на засіданні комітету всі проголосували одногосно. Водночас троє наших колег, не буду називати прізвища, звичайно, не проголосували за цей проект закону під час його розгляду в парламенті.

Шановні депутати, не так часто наші з вами ініціативи потрапляють в зал Верховної Ради, а тим паче ті, де ми всі з вами є авторами. Тому для мене це дивно. Треба все ж таки поважати один одного та більш відповідально ставитися до питань, які виносяться на пленарні засідання і з підготовки яких наш комітет визначено головним. Сподіваюсь, що ви мене зрозумієте та підтримаєте.

Чи є у когось інформація, якою ви б хотіли поділитися? Бачу, Дмитро Валерійович і Костянтин Іванович.

Костянтин Івановичу, будь ласка.

КАСАЙ К.І. Пане голово, дійсно ви абсолютно праві і те, що, пам'ятаєте, про закон, який Мін'юст подавав, що стосується мобілізації засуджених. От я вважаю, що дійсно треба, щоб наш комітет розглядав такі законопроекти, які дійсно вони чутливі і вони нап'язані з нашим комітетом. Так що я вдячний вам за розуміння і надіюсь в подальшому, що у нас дійсно буде нормальна співпраця і ми будемо "ловити" ті законопроекти нашим комітетом, які необхідні. Так що дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Валерійович.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, Андрію Вікторовичу.

Шановні народні депутати, у мене дві інформації.

Перша інформація, Андрію Вікторовичу, дуже просив би вас на Погоджувальній раді підніміть, будь ласка, питання щодо розгляду в сесійній

залі щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Скажу так, я на попередньому тижні спілкувався зі спікером парламенту, він підтвердив, що це скликання парламенту при цьому Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини буде виконувати дію закону і щорічна доповідь буде розглядатися.

Єдине, що попрошу вас підняти це питання, щоб був визначений день, коли я буду в залі і представляю, і дуже буду просити шановних народних депутатів голосувати за щорічну доповідь. Це перше.

І друге. Я дякую всім народним депутатам з профільного комітету, хто був під час представлення напрацьованої нової редакції законопроекту про Уповноваженого. Ми тоді, нагадаю, взяли два тижні, щоб додатково там громадські організації, шановні народні депутати додали свої пропозиції. До нас надійшло декілька таких. Я би хотів попросити, щоб був визначений час, Андрію Вікторовичу, вами як головою за участі всіх членів, щоб ми коротко пройшися по запропонованій редакції. Я би дуже просив, щоб саме шановні народні депутати профільного комітету стали ініціаторами цього законопроекту, і ми розпочали процедуру внесення змін в діючий закон.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Валерійовичу.

Щодо доповіді, я все зроблю. На наступній Погоджувальній раді буду намагатися внести його в порядок денний. Це перша позиція.

Друга позиція щодо драфту нашого. Надішліть нам, будь ласка, щоб ми могли її хоч побачити, продивитися. Буду чекати.

Шановні колеги, на цей момент порядок денний вичерпаний.

Дуже дякую всім за участь у засіданні комітету.

Засідання оголошую закритим. Гарного вам всім дня! На все добре.